

Odbor za kulturu i obrazovanje

2015/2104(INI)

23.9.2015

MIŠLJENJE

Odbora za kulturu i obrazovanje

upućeno Odboru za vanjske poslove

o ulozi EU-a u UN-u – kako bolje ostvariti vanjskopolitičke ciljeve EU-a
(2015/2104(INI))

Izvjestitelj za mišljenje: Fernando Maura Barandiarán

PA_NonLeg

PRIJEDLOZI

Odbor za kulturu i obrazovanje poziva Odbor za vanjske poslove da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti sljedeće prijedloge:

Kulturna dimenzija vanjske politike EU-a

1. ističe da su kultura te međukulturni i međuvjerski dijalog snažni alati u europskim vanjskim odnosima kojima se potiču politički dijalog s trećim zemljama, kohezija, mir i sigurnost, promičući istovremeno kontakte među ljudima, participativni dijalog s kulturnim dionicima iz različitih područja te osnaživanje građana i civilnog društva; istodobno naglašava da je to prije svega vrijednost koja je sama sebi svrha te koju je kao takvu potrebno poduprijeti;
2. ističe činjenicu da se kulturne politike temelje na ključnim vrijednostima EU-a, međusobnom razumijevanju, suradnji i ideji globalnog kulturnog građanstva te da bi ih stoga trebalo sustavno i strateški uvrstiti u vanjsko djelovanje EU-a, između ostalog u njegovu politiku susjedstva, kao instrumente za promicanje europskih vrijednosti i temeljnih prava kojima se u potpunosti poštuju druge kulture i vrijednosti;
3. potiče Europsku službu za vanjsko djelovanje (ESVD) i Komisiju, posebno njezinu Glavnu upravu za obrazovanje i kulturu te Glavnu upravu za međunarodnu suradnju i razvoj, da kulturi daju veću stratešku ulogu u odnosima EU-a s trećim zemljama;
4. poziva na bolje integriran pristup i plodnu suradnju između Komisije, ESVD-a, Parlamenta i UN-a u područjima kao što su promicanje kulture, očuvanje ugrožene kulturne baštine, borba protiv nezakonitog trgovanja kulturnim dobrima (uključujući unutar EU-a), sprečavanje sukoba, postupci pomirenja, izgradnja mira, ublažavanje posljedica sukoba, instrumenti hitne pomoći u kriznim situacijama, razvoj kreativne industrije, mobilnost stručnjaka u području kulture, kulturnih dobara i usluga, obrazovanje i razvoj, programi za razmjenu studenata, izgradnja kapaciteta, obrazovanje i osposobljavanje u hitnim situacijama te pristup kulturi i obrazovanju;
5. ističe potrebu za kulturnom razmjenom i forumima kojima je cilj razviti međusobno razumijevanje i suradnju na bilateralnoj i multilateralnoj razini te potrebu za jačanjem zajedničkih, univerzalnih vrijednosti; u tom pogledu usmjerava pozornost na projekte o kulturnoj diplomaciji koje organiziraju ESVD i Glavna uprava Komisije za obrazovanje i kulturu te poziva na izradu zajedničke komunikacije kojom će se promicati međusobno učenje i razumijevanje, uzimajući u obzir projekte koje države članice podržavaju, te razvoj mreža kulturnih i nevladinih organizacija;
6. ističe da obrazovanje i osposobljavanje imaju svoju ulogu u hitnim situacijama prouzročenima sukobima te ih je stoga potrebno uvrstiti u šire područje aktivnosti prihvata, podrške i osnaživanja;
7. naglašava važnost kulturne diplomacije i činjenicu da bi zajednička europska kulturna vanjska politika znatno povećala vidljivost EU-a u međunarodnim organizacijama kao što je UN; stoga poziva Komisiju da kulturnoj diplomaciji posveti zasebno poglavlje u globalnoj vanjskoj i sigurnosnoj politici EU-a koju sastavlja za sastanak na vrhu

Europskog vijeća u lipnju 2016.;

8. napominje da obrazovanje ima važnu ulogu u ljudskom, društvenom i gospodarskom razvoju te da je ono ključan instrument za postizanje ciljeva koji su bitni za vanjsku politiku EU-a, kao što su izgradnja mira i stabilnosti u svijetu, dugotrajni razvoj, međukulturni dijalog te borba protiv siromaštva kako unutar granica EU-a tako i na svjetskoj razini; ističe važnost učinkovite suradnje EU-a i UN-a usmjerene na potporu inicijativi „Obrazovanje za sve”, poboljšanje pristupa obrazovanju i njegove kvalitete te jačanje obrazovnih sustava diljem svijeta;
9. prima na znanje da je kultura okosnica ljudskog razvoja i ima važnu ulogu u izgradnji društva, promicanju demokracije, socijalne uključenosti, ljudskih prava i temeljnih sloboda; poziva EU da u skladu sa svojim ovlastima i odgovornostima postavi kulturnu raznolikost i promicanje ljudskih prava u središte svojih međunarodnih odnosa, a posebno u središte zajedničke europske razvojne suradnje, te da zajamči da svaka osoba koja tvrdi da su joj kulturna prava prekršena ima pristup pravnom lijeku;
10. ističe da su međukulturalnost i međusobno razumijevanje ključni za uspješnost razvojnih politika te stoga potiče EU i države članice da promiču politike obrazovanja i podizanja osviještenosti o razvoju koje sadrže tu dimenziju;
11. potiče EU i države članice da promiču interese koje dijele s trećim zemljama uspostavljanjem partnerstava koja se temelje na jednakosti, a koja su usmjerena na međusobnu razmjenu i međukulturnu suradnju; preporučuju da se na međunarodnoj razini kulturi dodijeli dinamična uloga „meke sile” koja može biti korisna EU-u i njegovim državama članicama u odnosima s ostatkom svijeta;
12. ističe da bliža suradnja među državama članicama potencijalno može povećati utjecaj kulturne diplomacije EU-a, posebno boljom koordinacijom među kulturnim atašeuima u izaslanstvima EU-a i predstavništvima država članica te udruživanjem resursa kulturnih tijela država članica u trećim zemljama;
13. u tom pogledu pozdravlja pripremno djelovanje o kulturi u vanjskim odnosima EU-a koje je važan instrument za jačanje strateške uloge kulture u ljudskom, društvenom i gospodarskom razvoju kojim se doprinosi postizanju ciljeva vanjske politike;
14. poziva potpredsjednicu Komisije / Visoku predstavnicu Unije da imenuje stručnjaka za kulturu u svim predstavništvima EU-a u partnerskim trećim zemljama (kao što je izaslanstvo EU-a u Kini) te da osoblju ESVD-a omogući osposobljavanje o kulturnoj dimenziji vanjske politike;
15. potiče pojačanu suradnju između kulturnih institucija i civilnog društva, partnerstva među gradovima te stvaranje europskih „kreativnih centara” u trećim zemljama;
16. poziva na uvođenje dosljednije strategije za zaštitu i promicanje svjetske baštine te za pojačanu međunarodnu suradnju u sukobom pogođenim područjima, uz bližu suradnju s Međunarodnim odborom „Plavi štiti” (ICBS);
17. preporučuje da Komisija proaktivno surađuje s umreženim kulturnim klasterima Nacionalnih instituta za kulturu Europske unije (EUNIC), u suradnji s lokalnim

institucijama, kulturnim djelatnicima i civilnim društvom te kulturnim institucijama država članica;

18. navodi da je potrebno nadzirati i ocjenjivati kulturne projekte i inicijative u kulturnoj diplomaciji kako bi se zajamčila dobra iskorištenost fondova te kvaliteta i utjecaj inicijativa;
19. ističe da je potrebno prikupljati statističke podatke o kulturi i kulturnoj industriji kako bi se doprinijelo raspravi o kulturnoj politici i dodatno naglasio gospodarski potencijal kulturnih i kreativnih industrija te njihov utjecaj na dobrobit društva;
20. ističe ulogu kulture u poticanju demokratizacije, izgradnje mira i poštovanja ljudskih prava; ističe da EU predano podržava umjetničke slobode i slobode kulturnog izražavanja u borbi protiv cenzure i zlostavljanja umjetnika, znanstvenika, novinara i organizacija civilnog društva; potiče definiranje prioriteta povezanih s kulturnom dimenzijom u okviru Europskog instrumenta za demokraciju i ljudska prava (EIDHR);
21. usmjerava pozornost na važnost „Deklaracije o promicanju građanstva i zajedničkih vrijednosti slobode, snošljivosti i nediskriminacije putem obrazovanja” koja je usvojena u Parizu u ožujku 2015. i kojom se ističe potreba za poticanjem aktivnog dijaloga među kulturama, globalne solidarnosti i međusobnog poštovanja;

Suradnja između EU-a i UN-a te zajedničko upravljanje

22. pozdravlja bližu suradnju između EU-a i UNESCO-a, utemeljenu na Financijskom i administrativnom okvirnom sporazumu (FAFA) koji su 2003. usvojili Europska unija i Ujedinjeni narodi, memorandumu o razumijevanju između UNESCO-a i EU-a te sudjelovanju EU-a u Općoj skupštini UN-a nakon donošenja rezolucije Opće skupštine UN-a 2011.; međutim, poziva na učinkovitije zastupanje EU-a u UN-u, posebno u području kulture, obrazovanja, građanstva i prava djece i mladih te da je ono u skladu s Ugovorom iz Lisabona; naglašava da je moguće ostvariti istinsko strateško partnerstvo između EU-a i UN-a sudjelovanjem predstavnika EU-a s pravom glasa u upravama agencija UN-a s područja kulture, obrazovanja, građanstva te prava djece i mladih, kao i zajedničkim djelovanjem s UNESCO-om (i s UNICEF-om, UNDP-om, UNHCR-om, UNRWA-om i UNWOMAN-om) u vidu financijske suradnje i zajedničkog upravljanja projektima, u dogovoru s partnerskim zemljama korisnicama;
23. ističe činjenicu da je za jačanje suradnje između EU-a i UNESCO-a, uz financijsku pomoć i zajedničko upravljanje projektima, potrebno dugoročno jačanje partnerstva u području obrazovanja i kulture; stoga poziva na uspostavljanje godišnjeg strateškog dijaloga na visokoj razini u cilju pronalaska održivijeg načina rješavanja zajedničkih izazova;
24. ističe činjenicu da je kultura ključni pokretač u izgradnji održivih društava te poziva na uključivanje kulturne dimenzije u plan UN-a za održivi razvoj za razdoblje nakon 2015., te stoga i u ciljeve održivog razvoja do 2030., s obzirom na to da kultura ima veliki utjecaj na gospodarski razvoj, socijalnu uključenost, ekološku održivost, mir i sigurnost;
25. prepoznaje da kulturna baština predstavlja raznolikost kulturnog izražaja te stoga ona ima važnu ulogu u vanjskim odnosima Unije; poziva na usvajanje usklađenog zakonodavstva i međunarodnih sporazuma za zaštitu kulturne baštine i borbu protiv nezakonitog trgovanja

kulturnim dobrima, u uskoj suradnji s UNESCO-om;

26. ističe utjecaj kulturnih i kreativnih industrija na lokalni i regionalni razvoj te poziva na nastavak i produžetak zajedničkih projekata EU-a i UNESCO-a za stručne službe, kao i na razmatranje pokazatelja UNESCO-a o ulozi kulture u razvoju kao metodoloških instrumenata za ocjenjivanje višedimenzionalne uloge kulture u razvojnim procesima;
27. ističe činjenicu da kulturni turizam omogućuje kontakte među ljudima diljem svijeta te pozdravlja zajednička nastojanja u jačanju turizma utemeljenog na baštini UNESCO-a u suradnji s EU-om, kojim se potiču ulaganja u kulturnom sektoru te se na održiv i visokokvalitetan način doprinosi promicanju raznolikosti kulturnog izričaja;
28. naglašava da je potrebno ukloniti prepreke i poboljšati mobilnost umjetnika i stručnjaka u kulturi uvođenjem različitih oblika povlaštenog postupanja kao što su vize za obrazovne i kulturne svrhe te olakšati kulturnu razmjenu, istraživačke projekte, umjetničke kolonije i bespovratna sredstva za stvaratelje i izvođače, u skladu s člankom 16. Konvencije o zaštiti i promicanju raznolikosti kulturnih izričaja koju je UNESCO potpisao 2005. zajedno s EU-om;
29. preporučuje da se zajamči suradnja između EU-a i UN-a u području obrazovanja u hitnim programima u slučaju humanitarnih kriza, oružanih sukoba i elementarnih nepogoda, i to daljnjim podupiranjem programa kao što su program UNICEF-a za obrazovanje u hitnim situacijama i tranziciju u razdoblju nakon krize, program UNHCR-a za kvalitetno obrazovanje u izbjegličkim kampovima te rad UNRWA-a na obrazovanju;

Pravni instrumenti

30. podsjeća da je EU ratificirao Konvenciju UNESCO-a o zaštiti i promicanju raznolikosti kulturnih izričaja iz 2005. te poziva države članice koje to još nisu učinile da ratificiraju Konvenciju o mjerama zabrane i sprječavanja nedozvoljenog uvoza, izvoza i prijenosa vlasništva kulturnih dobara iz 1970., UNIDROIT-ovu Konvenciju o ukradenim ili nezakonito izvezenim kulturnim dobrima iz 1995., koje su važni alati za jačanje zaštite svjetske kulturne baštine i kulturne raznolikosti, kao i Konvenciju o zaštiti kulturnih dobara u slučaju oružanog sukoba iz 1954. te njezina dva protokola, Konvenciju UNESCO-a o zaštiti podvodne kulturne baštine iz 2001. i Konvenciju UNESCO-a o zaštiti nematerijalne kulturne baštine; poziva na usklađivanje zakonodavstva i donošenje međunarodnog sporazuma o kulturnoj baštini i nezakonitom trgovanju;
31. poziva na poboljšanje komunikacijskih strategija u razvoju kulturne suradnje korištenjem i razvijanjem digitalnih resursa, kao što su višejezične mrežne informacijske platforme i internetski obrazovni resursi, kako bi se potaknula dostupnost, proširile informacije na lokalnim jezicima te potaknuli razmjene i umrežavanje među umjetnicima, kulturnim djelatnicima i organizacijama civilnog društva;
32. ističe simbolički značaj kulturne baštine zbog kojeg je ključno zaštititi tu baštinu boljom koordinacijom i jačanjem osviještenosti javnosti sada kada je ona postala politička meta, kao što su pokazali nedavni slučajevi uništavanja kulturnih lokaliteta u Siriji i Iraku;
33. u tom pogledu poziva na jačanje napora za zaustavljanje uništavanja svjetske kulturne baštine u suradnji s UNESCO-om i drugim državama članicama UN-a.

REZULTAT KONAČNOG GLASOVANJA U ODBORU

Datum usvajanja	15.9.2015
Rezultat konačnog glasovanja	+: 20 -: 4 0: 2
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Isabella Adinolfi, Dominique Bilde, Andrea Bocskor, Silvia Costa, Angel Dzhambazki, Jill Evans, Petra Kammerevert, Rikke Karlsson, Andrew Lewer, Svetoslav Hristov Malinov, Curzio Maltese, Stefano Maullu, Fernando Maura Barandiarán, Luigi Morgano, Momchil Nekov, Yana Toom, Helga Trüpel, Julie Ward, Bogdan Brunon Wenta, Bogdan Andrzej Zdrojewski, Milan Zver, Krystyna Łybacka
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Sylvie Guillaume, Dietmar Köster, Paul Nuttall, Hermann Winkler